

preko vaši zaostalosti korakaj ljudstvo, — krepko napredno, pogumno ljudstvo...

Politični pregled.

Poljedelski odsek v državni zbornici je stopil 14. t. m. k seji. Posl. Iro je zahteval ustanovitve živinorejskih združenj, pos. Nedrist ureditev planinskega gospodarstva. Nadalje se je govorilo o krivičnosti zemljiškega davka itd. Končno se je sklenilo, predložiti vladi sledeče kmetске zahteve: 1. Uresničiti naj se postavijo gledé servitutev. 2. Postava glede porabnih in upravnih pravil na združnih zemljiščih. 3. Postava glede združenja zemljišč. 4. Postave za varstvo planin; državne podpore za planine. 5. Spremenitev gozdnih postav. Lovske postave naj se z ozirom na varstvo kmetijstva predručajijo. 7. Postava, ki onemogoči nakup zemljišč, katere se porabi potem za lov. 8. Vlada naj pospešuje zadruge za živinorejo, živinsko pitanje, živinsko vporabo, mlekarne itd. Vsako leto naj se živino šteje. 9. Vlada naj omogoči umetno krmo in vporabo umetnih gnojil itd. Radovedni smo, kaj bode vlada k temu kmetškemu programu rekla. Veliko upanje ni, kajti sedanji poljedelski minister je farski advokat Ebenhoch.

Kaj košljajo ministri? Pred kratkoma so se zgodile ministrske izpremembe. Odstopila sta ministra Prade in Pacak, ki dobiva vsak 8000 K, skupaj torej 16.000 K letnega penziona. Ministra Fort in Auersperg ostaneta za službo še na razpolago, zato dobivata še celo plačo, to je letno 20.000 K, skupaj torej 40.000 K. Poljski minister Dzéduszički dobiva 10.000 K letne pokojnine. Novi klerikalni minister dr. Gessmann dobiva 20.000 K plače in 20.000 K doklade, skupaj torej 40.000 K. Poleg tega je dobil vsak teh ministrov še pavšalnih 6.000 K, skupaj torej 36.000 K. Domobranski minister pa dobi 20.000 K. Ministrske izpremembe nas košljajo svotico 162.000 K. K temu pridejo še velikanske plače za stare ministre. V kratkem pa se izvršijo zopet ministrske izpremembe.

Veliki vojvoda Ferdinand IV. Toskanski je v Salzburgu umrl. Pokopani so ga na Dunaju.

Avstrijski davki. Glazom nekega gospodarskega lista znaša davek, ki ga plačuje vsaka oseba v razmerju z dohodkom sledeče svote:

Amerika	3 2%
Nemčija	7 9%
Anglija	8 9%
Francoska	12 2%
Italija	20 3%
Avstrija	20 6%
Japonska	21%

Torej: Amerikanec plačuje le nekaj čez 3% svojih dohodkov za davke, Avstrijanec pa čez 20 1/2%. Smo pač srečni, mi pobožni Avstrijani...

Tudi ogrski dezertarji — pomiloščeni. Poročali smo, da je cesar ob priliki svojega jubileja pomiloštil avstrijske dezertarje. Istotako pomiloščenje je izdano zdaj za ogrske državljane.

Ogrska živinoreja. Število konj na Ogrskem se je l. 1907 od l. 1906 povišalo od 1.788.416 na 1.797.664, govede od 5.624.555 na 5.952.929, ovc od 6.891.089 na 7.549.336 komadov.

vina? Haha! Kmet sta pridno pila in Joža je trosil še vedno strup sovraštva v Zagorjanovo dušo. Videl je, kako je postal Zagorjan v njegovi roki brezvoljno orodje. Rozika zdaj sicer še ni imela ničesar s tem opraviti, ali jutri — bode morala —

Ob 10. uri je zapustil Zagorjan Joževo hišo in korakal proti gozdu. Noč je bila tiha in gorka. Proti eni uri je prišel do gozdovega roba in potegnil puško iz grmovja. Nabasal jo je. Tak mali kos svinca in uničil lahko najlepši par Požurnikovih volov, 400 goldinarjev! Ali, — pa bi bila s tem sramota odstranjena? Pravzaprav bi moral — Zagorjana je potroslo. V glavo mu je prišla grozna misel. Kakor v sanjah je stopal naprej in prišel na Požurnikovo pašo. Ali nikjer ni zagledal živine. Torej čakati! Skril se je z nabito puško za neko skalo. Vedel je, da ostane žival, kadar vzhaja solnce. Iz doline je prihajala megla in mehki, daljni glas se ja začul; jutrarnji zvonec iz Rdečegozda. Od planine pa se je že slišalo mukanje živine.

V tem hipu so se odprla vrata pastirske kočice in Toni je stopil s škafova na prosto. Zavriskal je in pozdravil mlado jutro ter korakal potem proti studencu. Pred Zagorjanovimi očmi se je vse treslo. Spomnil se je prepira in krčmi in zopet je prišla grozna misel v njegove možgane. Toni je zapel ravno zaljubljeno pesen. Zagorjan pa je stisnil puško k lici, zakrivil prst i ugro-

Dopisi.

Šoštanj. Odkar obstoji „Štajerc“, podučuje vedno kmete, kakšni prijatelji so jim prvaški dohtarji in njihovi pristaši. Živi dokaz tega, da smo resnico govorili, pa so dogodki v Šoštanju. Kakor v obče znano, je prvaški voditelj in najiskrenejši prijatelj prvaškega dohtarja Majerja zabredel tako v dolgove, da se ne more več pomagati. Da se je dosedaj držal, temu je vzrok le-to, da si je jemal iz posojilnične denarja, kolikor se mu je ljubilo; bil je član vodstva posojilnice in nihče ga ni nadzoroval, zlasti tudi ne načelnik dohtar Majer. (Govori se, da posojilnica sploh kmetom v zadnjih 2 letih ni dajala več posojila, ker je ves denar, katerega so kmetje vlagali, potreboval Ivan Vošnjak) A končno je tudi posojilnici zmanjkalo denarja in tako je tudi Ivan prišel na cedilo. Ker v posojilnici ni več denarja, ga tudi Ivan Vošnjak več nima in tako je bil primoran pripoznati, da ni več vstanu plačati svoje dolgove, kateri gredo v več sto tisočev. Popolnoma naravna posledica tega je, da so ljudje razvideli, da njihove vloge v šoštanski posojilnici niso več varne in valed tega svoje vloge nazaj tirjajo, večinoma seveda brezuspešno, ker posojilnica nima denarja. Nezaslišano pa je — in to si zapomnite, kmetje, da bodete za bodočnost vedeli, kje so Vaši prijatelji — da sedaj posojilnica od kmetov, katerim je dajala posojila, denar nazaj tirja, — še bolj nečuvno je, da dohtar Majer kmete toži in na ta način kmetom nepotrebne stroške, sebi pa dobiček dela — dočim se prvaškim pristašem v Šoštanju prav ničesar ne zgodi. Ko bi posojilnica iztirjala od Ivana Vošnjaka čez 150.000 kron, od Rajšterja čez 70.000 kron in še druga manjša in večja posojila, bi bilo takoj dovolj denarja na razpolago. A vbogi trpin kmet mora plačati — poleg tega pa še tega, kar si je s krvavimi žulji prislužil in kar je zaupno vložil v posojilnico, ne dobi nazaj. To je vnebevpijoče! Ali je res prvakom vse dovoljeno? Ali za prvake ne veljajo postave? Kje so javne oblasti tem neznanostim razmeram konec napravijo, ker kmetje smo že dovolj trpeli in nismo več voljni vsega prenašati!

Rogaška Slatina. Dragi „Štajerc“, pojasni malo razmere v naši rokodelski zadruzi, katere sploh že davno v staro železje sliši. Ta zadruga ima nekaj premoženja in za teh par kronic je vedni preprij. V zadruzi so udje raznega političnega mišljenja. Ali mesto da bi te krvavo prihranjene kronice v kakšni dobri napredni hranilnici naložilo, vložili so jih raje v farsko posojilnico. Tam dobijo male čbrestiti in potem se jih sami rokodelci zopet za visoke obresti posodijo. Ali ni to škandal? Naši obrtniki se štejejo za napredne in pametne možje, pa vendar dopustijo, da se farska posojilnica z njih denarji žepe fika. Vzdramate se!

Iz zgornje Radgone. Naš mili okraj. načelnik g. Zvonček Terstenjak, po domače Lešnjak, je skhal 15. t. m. občno sejo okr. zastopa. Prišlo je vseh 16 udov garde župnika Knca, seveda so bili vsi povabljeni; „Bračkolianec“ pa je prišlo samo 12, ker niata dva uda dobila vabila. Otvoril je g. načelnik ob 10 uri sejo in nekaj

meče je zadonel strel. Toni se je prijel za prsa in zavpil: »Zagorjan! Le-tega pa je prišla neizrečna groza, vrvel je puško od sebe in divjal v dolino. Tako še ni noben človek bežal. Kamenje je letelo okoli njega in bilo mu je, kakor da bi ga nevidni duhovi zasledovali. »Zagorjan, Zagorjan!« so vpili in »Morilec, morilec!« Zagorjan je bežal in bežal, in zdelo se mu je, da čuje iz gozda glasove: »Zagorjan je Tonita umoril!« In zdaj je padel Zagorjan v mah in iz njegovih ust je donelo blazno tuljenje.

Zagorjanovi so sedeli ravno pri kosilu, ko so se vrata odprla in je stopil kmet razmršen in brez klobuka v sobo. Blazno je pogledal ljudi, dvignil prst in rekel: »Pst! Ali ste že čuli? Zagorjan je Tonita umoril. Mrtev je.« In potem se je nasmelaj grozno: »Mrtev je!« Bledi so gledali ljudje na kmeta. »Jezus, kmet je znorel!« je dejal stari hlapec. Rozika pa je stopila k očetu, padla pred njim na kolena in rekla: »Oče, za Božjo voljo, kaj se je zgodilo?« — Ali kmet je zopet šepetal: »Pst, pst! Mrtev je, mrtev. Zagorjan ga je umoril!«

Zdaj je vedela Rozika vse. Sovraštvo ji je vzelo očeta in ljubečca. Tu ni bilo ničesar več za napraviti. Ali zgornj na planini je bilo morda še kaj pomagati. In kakoršna je bila, je hitela navzgor.

(Konec prihodnjic.)

prične brati udom. Ker pa so bili tudi nemški udi udeleženi, so zahtevali naj se jim tolažči, da tudi znajo kaj da se govori. Nato se načelnik obrne na g. župnika Kuncin in reče: „Gospod, vi povejte“ in gospod res začne nekaj na nemško obračati, pa čisto slabo. Potem pa vzame g. načelnik prejšnji nemški zapisnik ni ga bere; tega pa niso zastopili Slovenci. To je bila krvavo smešna homedija! Komaj je prebral zapisnik, se je slišal glas od napredne stranke na g. glavarja: „Ali je to postavno, da se niso vabili vsi udi k seji?“ i. t. d. G. glavar je mogel reči načelniku, da ta ni postavno povabil udov in da se ne more ta seja izvršiti ter je za danes sklenjena. Udi so šli domu! Prašal je tudi načelnik, kaj pa gosp. Zemlič pove na to? Ali Zemlič je molčal in ni nič povedal. — Zdaj so „Bračkolianci“ tiste puške, katere so pri volitvi načelnika v kuruzo postavili (kakor je takrat „Gospodar“ pisal) seboj prinesli in jih bodo že večkrat prinesli. — Potem gre gosp. načelnik žalosten sam domu, pa nismo čuli streljati pri sv. Jurji, kakor takrat, ko so načelnika volili; vse je bilo tiho. Menda gosp. Kuncin nima strelnega praha žeganega, ker je zdaj žegnana voda zmrznila... Nočemo g. načelnika dalje nadlegovati, kajti on ni kriv, da je načelnik, ampak drugi kateri so ga volili. Že takrat, ko je bil načelnik konzuma je podplata zgubil; zdaj pa bo mogoče še glavo zgubil in ako jo lesica najde, bo žalostno lajala... Drngikrat več, za zdaj naj velja! (Glej tudi članek v „Spodnještajerskih novicah“).

Sv. Barbara v Haložah. Resnične so besede božjega učenika, ko je rekel: po njih delih jih bote spoznali. Ko je v nedeljo pred novim letom, g. župnik Vogrin na kancelnu razlagal božjo besedo, je pri tem omenil od vzgoje otrok, kako bi se morali odgojevati v sedanji šoli. Prašamo tedaj Vas, kakšno vzgojo pa so prejeli nekteri farji iz vaših vrst, ki nedolžne otroke rabijo v svoje pohotne namene, in odnesejo svojo grozno kožo roki pravice v daljno Ameriko? Opozarjamo vas na besede, katere ste izgovorili pri tej prigidi, da znate za osebo, katera je izrekla da bodejo šli farani s kamenjem nad vas! V pojasnilo Vam odgovorimo, da Vi lahko v zakristiji tej osebi na uho poveste, ki bolje pristojta za crk. ključarja v Cvetlin, na Hrvaško, kakor k podružnici sv. Elizabeti, ker je to ista oseba kateri je prigovarjal mogoče na priporočilo provizorja Gomilška naprednjakom za podpise za Vaš sprejem s kamenjem, in ste izrazili da njemu bodete s točo vrnil. To je tista oseba, kateri je hodil z nekterimi zaslepljenci k. g. dekani, in g. baroni Kübeki, da ja Vi ne bi prišli semkaj, sedaj bodemo znali za gotovo, od kod bode prihajalo zlo vreme za nas farane. Radi kaplana Rabuzeka in sebe ste omenili, da bode fara razdeljena. Opozorimo vaju, da se tega zastoj veslita. Gluha vkup štriha, s kako mero merita s tako se vama bode odmerjalo. Ali Vam je bilo potrebno dne 12/1. 08 s prižnice izjavo poprejšnjega urednika Zavadija, radi rajnega g. Murkovića čitati? Mi Vam tako nismo nič vneli. Ali se spominjate besed božjega učenika, ki pravi naj sveti Vaša luč pred ljudmi, da bodejo vidli Vaša dobra dela in čistili mojega Očeta ki je v nebesih? Tudi ste vabili g. predstojnika, šolski odbor, konkurenčni odbor, in Vaše po zvijači izvoljene crk. ključarja, radi organistovega stanovanja, sami ste ga hoteli odslavit, in sedaj bi naj farani se za njega pote govali. Ne boš, Hanza! Prihodnjic naprej, gradiva dovolj za celo Vašo življenje. Resnicoljubček.

Kapla pri Arnelžu. V naši hribovski občini živita dve prijateljsko vezani lepi dami, ki se razlikujeta z nošo in obnašanjem od ostalega prebivalstva, vkljub temu da je ena domačinka, drugo pa je računati k izobraženim slojem. Ali dama občuje vse edno rada z navadnimi ljudmi, celo z žnidarskimi pomočniki. Semtertja napravita te dami večje izlete in gledati zlasti na mlade železniške uradnike. Malo pred Božičem sta obiskali tudi gostoljubni farovž v Št. Ožbaltu, v katerem sta ostali do polnoči ter prišli šele v jutru domu. V tem farovžu ne dobijo mlade ženske samo prenočišča, temveč ostanejo lahko tudi dalje časa. Ni čudno za človeka, ki pozna znano ljubeznivost gospoda fajmoštra...

Terziše pri sv. Križu. Je res smola! Naš g. župan Smole, odkar se bližajo občinske volitve, vi in

V nedeljo, 2. svečana ob 3. uri shod pri g. Reberniku v sv. Lovrencu slov. gor.